

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/20448,Muczne-Poszukiwania-szczatkow-ofiar-zbrodni-OUNUPA-II-etap.html>
2023-12-04, 21:17

Muczne: Poszukiwania szczątków ofiar zbrodni OUN/UPA (II etap)

Zakończył się II etap działań poszukiwawczych na terenie dawnej leśniczówki Brenzberg (m. Muczne, pow. bieszczadzki), gdzie latem 1944 r. ukraińscy nacjonałiści zamordowali 74 Polaków – uciekinierów poszukujących schronienia u miejscowego leśniczego. Celem prac było odnalezienie miejsc, gdzie pogrzebano ciała ofiar.

Prace poszukiwawcze, prowadzone przez zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN w dniach 22-26 maja br., były kontynuacją działań rozpoczętych latem ub. roku. Odślonięto wówczas fundamenty budynku mieszkalnego leśniczówki Brenzberg, ustalono topografię budynków gospodarczych oraz zlokalizowano pobliską studnię. Odnaleziono liczne przedmioty kultury materialnej oraz elementy oprzyrządowania wojskowego (prawdopodobnie z czasów I wojny światowej).

Podczas majowych prac przebadano obszar ok. 300 mkw., w tym teren bezpośrednio przylegający do miejsca, gdzie niegdyś znajdowały się zabudowania. Na tym etapie nie ujawniono śladów mogił ofiar. Prace cieszyły się bardzo dużym wsparciem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie oraz Nadleśnictwa Stuposiany. Kolejny ich etap został zaplanowany na czerwiec br.

Zapis o zbrodni dokonanej na bezbronnej ludności polskiej znajdujemy m.in. w relacji Alojzego Wiluszyńskiego, mieszkańca pobliskiej Tarnawy:

Przyszła dzień 15 sierpnia 1944 r. We dworze w Tarnawie Wyżnej kwaterował sztab UPA, a we wsi pancerna jednostka niemiecka. Kowpak w tym dniu odszedł z całym oddziałem na południe. W Muczmem, w budynku, który nazywaliśmy „nadleśnictwo” zatrzymało się 74 osoby narodowości polskiej, które uchodziły przed zalewem represji i linią frontu. UPA czując się bezkarnie otoczyła budynek i wszyscy zostali zabici. Było tam dużo kobiet i dzieci. Pastwiono się nad oficerami. Wszyscy chyba mieli odrąbane głowy. Na koniec upowcy zapowiedzieli, że przez tydzień zwłoki mają leżeć nie pochowane – dla ostrzeżenia innych Lachów.

Na podstawie akt archiwalnych IPN można ustalić, iż za zbrodnię odpowiedzialna była sotnia Służby Bezpieczeństwa OUN dowodzona przez Mykołę Dudkę „Osypa”. SB OUN była swoistą „policją polityczną” ukraińskiego nacjonalistycznego podziemia. Niekiedy bojówki tej formacji łączono w większe oddziały i używano ich do akcji. W okresie Rzezi Wołyńskiej bojówki SB OUN wykazywały się szczególnym okrucieństwem w mordowaniu Polaków.

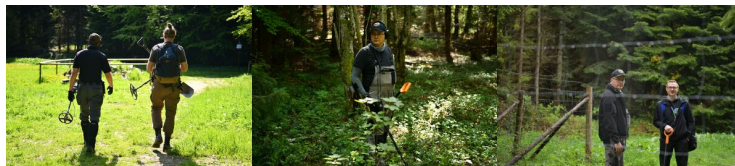
W literaturze odnaleźć można inną relację z wydarzeń z lata 1944 r. Jest nią świadectwo Alfreda Steinhardta, księgowego gminy Tarnawa Niżna. Opisując wspomniane wydarzenia napisał:

(...) część Polaków postanowiła schronić się w górskich lasach u znajomego leśnika. Byłem świadkiem jak wyjechały furmanki z rodzinami i małymi dziećmi i starszymi ludźmi, widziałem płaczące dziewczynki, której jechać nie chciały (...). Nikt nie wiedział, gdzie będzie bezpieczniej, ani ci co pojechali, ani ci co zostali. Po kilku dniach w Sokolikach pojawił się 16-letni syn leśniczego ze straszną wiadomością. Banderowcy zaatakowali leśniczówkę i wymordowali wszystkich, oprócz niego. On w czasie napadu znajdował się poza budynkiem leśniczówki i jemu udało się zbiec. Po kilku dniach nie wytrzymał nerwowo i wrócił do lasu zobaczyć co się stało z jego rodziną. Do Sokolik już nigdy nie powrócił. Po pewnym czasie przyszedł do Sokolik wieśniak ukraiński, który ostrzegał przed napadami banderowców i opowiedział, że syn leśniczego został złapany przez banderowców i po torturach zamordowany. Do dziś widzę twarzyczki dziewczynek płaczących, jakby w przeczuciu strasznej śmierci (Sz. Siekierka, H. Komański, K. Bulzacki,

Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na Polakach w województwie lwowskim 1939-1947, Wrocław 2006, ss. 1118-1119).

BPil / fot. ks. Tomasz Trzaska

29.05.2023 r.

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

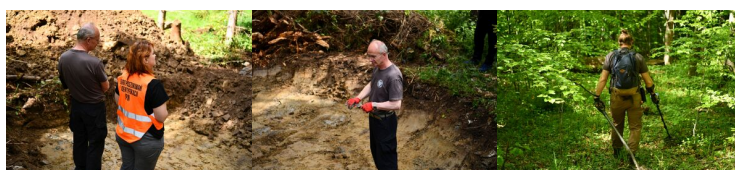
Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Muczne:
Poszukiwania
szczątków ofiar
zbrodni OUN/UPA (II
etap)

Kalendarium

Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022
Rok 2023